

From: Ineta Vula
Sent: Tue, 31 May 2022 12:01:37 +0000
To: Iekšlietu ministrijas Kanceleja
Subject: Par precizētā Ministru kabineta noteikumu projekta "Kuģošanas līdzekļa vajāšanas, apturēšanas, pārbaudes un aizturēšanas kārtība un nosacījumi" (VSS-645) saskaņošanu.

Labdien!

Satiksmes ministrija izskatīja Iekšlietu ministrijas sagatavoto precizēto Ministru kabineta noteikumu projektu „Kuģošanas līdzekļa vajāšanas, apturēšanas, pārbaudes un aizturēšanas kārtība un nosacījumi” (VSS-645) un izsaka šādus iebildumus:

1. 2022. gada 14. aprīļa starpministriju (starpinstitūciju) sanāksmē netika panākta vienošanās par projekta 6.3. apakšpunkta gala redakciju. Satiksmes ministrija izteica lūgumu šajā apakšpunktā skaidri norādīt tos konkrētos pārkāpumus Latvijas Republikas ūdeņu izmantošanas jomā, kuru kontrole ir Valsts robežsardzes kompetencē. Iekšlietu ministrija un Tieslietu ministrija šo lūgumu kategoriski noraidīja. Ņemot vērā minēto, Satiksmes ministrija attiecīgo iebildumu neztur spēkā, tomēr kā kompromisa risinājumu lūdz precizēt 6.3. apakšpunktā ietvertu vispārīgo tiesību normu. No pašreizējā projekta regulējuma nav skaidrs: 1) kādēļ projekta 6.3. apakšpunkts ir attiecināts tikai uz kuģošanas līdzekļa vadītāju, ja faktiski Valsts robežsardze kontrolē arī tādus pārkāpumus, kurus potenciāli var izdarīt persona, kura nav kuģošanas līdzekļa vadītājs, bet, piemēram, ir persona, kura veic ar niršanu ierobežotā teritorijā saistītas darbības; 2) kādēļ tiek īpaši izdalītas “starptautiskās tiesību normas”, jo arī starptautiskās tiesību normas regulē Latvijas Republikas ūdeņu izmantošanu (tātad ir jau aptvertas ar vārdiem “Latvijas Republikas ūdeņu izmantošanu regulējošie normatīvie akti”)?

Ņemot vērā minēto, lūdzam atbilstoši precizēt projekta 6.3. apakšpunktā ietvertu tiesību normu, piemēram, izsakot to šādā redakcijā:

“6. Valsts robežsardze ir tiesīga apturēt un pārbaudīt kuģošanas līdzekli, ja ir pamats uzskatīt, ka kuģošanas līdzeklis ir iesaistīts šādu pārkāpumu izdarīšanā:

[...]

6.3. tādu Latvijas Republikas ūdeņu izmantošanu regulējošo tiesību normu pārkāpšanā, kuru kontrole ir Valsts robežsardzes kompetencē.”

2. Projekta anotācijas I sadaļas 2. punktā ir minēts: “Atsevišķi Projekta 6.3. apakšpunktā minētie normatīvie akti un to vienības, kuros paredzēta Valsts robežsardzes kompetence, kura nav tikusi ietverta Valsts robežsardzes likuma tvērumā, ir, piemēram, Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 4. pants un 82. pants [...]”.

Vēršam uzmanību, ka Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 4. pants “Jūrlietu pārvaldes institūcijas” tikai uzskaita institūcijas, kas pilda atsevišķas funkcijas jūrlietās, savukārt 82. pants nosaka kompetenci administratīvo pārkāpumu procesā, tostarp

Valsts robežsardzes kompetenci veikt administratīvā pārkāpuma procesu par dažādiem jūrlietu jomas pārkāpumiem. No projekta anotācijā ietvertā skaidrojuma var noprast, ka Iekšlietu ministrijas ieskatā Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 82. pants Valsts robežsardzei dod tiesības ne tikai veikt attiecīgus administratīvo pārkāpumu procesus, bet automātiski arī plašākas tiesības attiecīgo pārkāpumu kontrolē, piemēram, tiesības veikt preventīvas pārbaudes, lai pārliecinātos, ka tankkuģa korpus, mehānismi un aprīkojums pilnībā atbilst normatīvo aktu prasībām (65. panta astotā daļa) vai ka Kolkas bāka tiek uzturēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām (78. panta pirmā daļa). Uzskatām šādu interpretāciju par nepamatotu. Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 82. pants ir jāinterpretē sistēmiski, lasot to kopā ar tiesību normām, kas tiešā veidā regulē Valsts robežsardzes funkcijas. Dažādu kuģošanas līdzekļu dažādās pārbaudes regulē daudzi, ļoti detalizēti starptautiskie, Eiropas Savienības un nacionālie normatīvie akti. Saskaņā ar šiem normatīvajiem aktiem attiecīgās pārbaudes ir tiesīgi veikt tikai atbilstoši kvalificēti un atbilstošu pieredzi ieguvuši inspektori, attiecīgi Valsts robežsardze nav kompetenta to darīt.

Ņemot vērā minēto, lūdzam projekta anotācijas I sadaļas 2. punktā svītrot vārdus “Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 4. pants un 82. pants”.

3. Izziņas 10. punktā ir norādīts, ka Satiksmes ministrijas iebildums par projekta 7. punktu ir ņemts vērā, lai gan tas ir ņemts vērā tikai daļēji. Punkta ievaddaļa nav izteikta tādā redakcijā, kādā to lūdza Satiksmes ministrija (“Kuģošanas līdzekļa pārbaude, ciktāl tas nepieciešams šo noteikumu 6. punktā minēto pārkāpumu konstatēšanai, var ietvert:”), un projekta 7.11. apakšpunkts nav svītrots, kā to lūdza Satiksmes ministrija. Atbilstoši projekta 6.punktam “Valsts robežsardze var apturēt kuģošanas līdzekli un veikt tā pārbaudi, ja 6.3. ir pamats uzskatīt, ka kuģošanas līdzekļa vadītājs pārkāpis Latvijas Republikas ūdeņu izmantošanu regulējošo normatīvo aktu [...] normas, [...] kuru kontrole ir Valsts robežsardzes kompetencē”, un atbilstoši 7.punktam “Šo noteikumu 6. punktā minētā kuģošanas līdzekļa pārbaude, lai pārliecinātos par apstākļiem, var ietvert: 7.11.pārbaudi par citos normatīvajos aktos minētu prasību ievērošanu, kuru uzraudzības kontrole ir Valsts robežsardzes kompetencē.” No punkta ievaddaļas pašreizējās redakcijas nav skaidrs, par kādiem tieši “apstākļiem” Valsts robežsardzei ir jāpārliecinās kuģošanas līdzekļa pārbaudes ietvaros, savukārt projekta 7.11. apakšpunkts pēc būtības atkārtoti projekta 6. punktu. Ja bez projekta 6. punktā jau minētajiem pārkāpumiem ir vēl kādi citi pārkāpumi, kuru konstatēšanas nolūkos Valsts robežsardzei vajadzētu piešķirt tiesības pārbaudīt kuģošanas līdzekli, tad tas ir jāparedz projektu 6. punktā, nevis projekta 7.11. apakšpunktā.

Ņemot vērā minēto, lūdzam atbilstoši precizēt projekta 7. punktu.

4. Izziņas 11. punktā ir norādīts, ka Satiksmes ministrijas iebildums par projekta 10. punktu ir ņemts vērā, lai gan tas ir ņemts vērā tikai daļēji. Anotācija ir papildināta ar skaidrojumu, ka lēmums par kuģošanas līdzekļa aizturēšanu tiks sastādīts nevis Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā (kā to bija pieņēmusi Satiksmes ministrija), bet administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros (Administratīvās atbildības likumā noteiktajā kārtībā) vai kriminālprocesa ietvaros (Kriminālprocesa likumā

noteiktajā kārtībā), savukārt projekta 10. punkts nav atbilstoši papildināts, kā to lūdza Satiksmes ministrija. Satiksmes ministrijas ieskatā jau no noteikumu teksta, nevis tikai no anotācijas, vajadzētu kļūt viennozīmīgi skaidram, kāda procesa ietvaros Valsts robežsardze pieņems lēmumu par kuģošanas līdzekļa aizturēšanu. Ņemot vērā minēto, lūdzam papildināt projekta 10. punktu pirms vārdiem “divos eksemplāros” ar vārdiem “Administratīvās atbildības likumā vai Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā”.

5. Projekta anotācijas I sadaļas 4. punktā ir norādīts, ka projekta izstrādes gaitā tika saņemts arī Satiksmes ministrijas un VSIA “Latvijas Jūras administrācija” atbalsts komentāru un ieteikumu formā. Satiksmes ministrija un VSIA “Latvijas Jūras administrācija” nekādus īpašus komentārus un ieteikumus par projektu nav sniegusi, tā ir vienkārši piedalījusies projekta formālajā saskaņošanas procesā. Lūdzam svītrot tekstu projekta anotācijas I sadaļas 4. punktā.

6. Projekta anotācijas VII sadaļas 3. punktā kā viena no institūcijām, kuru varētu ietekmēt projekta izpildes nodrošināšana, ir norādīta VSIA “Latvijas Jūras administrācija”. Neviens projekta punkts VSIA “Latvijas Jūras administrācija” nekādus pienākumus neuzliek, attiecīgi nekāda projekta anotācijas VII sadaļā norādāma ietekme nevar būt. Ņemot vērā minēto, lūdzam projekta anotācijas VII sadaļas 3. punktā svītrot vārdus “Latvijas Jūras administrāciju”.

Vienlaikus izsakām šādus priekšlikumus:

1. Lūdzam projekta 2. punktu salāgot ar projekta kopējo tvērumu, proti, projekta 2. punkts atsaucas tikai uz “jūras vidi”, lai gan projekts kopumā attiecas ne tikai uz jūras ūdeņiem. Ņemot vērā minēto, lūdzam projekta 2. punktā aizstāt vārdus “nerada kuģošanas drošības apdraudējumu un nepakļauj jūras vidi nepamatotam riskam” ar vārdiem “nerada apdraudējumu kuģošanas drošībai un videi”.

2. Projekta 5. punktā ir noteikts, ka vajāšanu veic, ievērojot ANO Jūras tiesību konvencijas 111. pantā noteikto kārtību. No diskusijas 2022. gada 14. aprīļa starpministriju (starpinstitūciju) sanāsmē bija secināms, ka Iekšlietu ministrija šo punktu interpretē tā, ka arī visos iekšējos ūdeņos kuģošanas līdzekļa vajāšanu Valsts robežsardze veiks atbilstoši Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas 111. pantam. Tomēr šāda interpretācija skaidri neizriet ne no paša projekta 5.punkta, ne no projekta anotācijā sniegtajiem skaidrojumiem. Vienīgais ar Apvienoto Nāciju organizācijas Jūras tiesību konvencijas 111. pantu saistītais skaidrojums anotācijā ir šāds: “Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas 111. panta 1. punktu ārvalstu kuģa vajāšanu drīkst uzsākt, ja piekrastes valsts kompetentajām iestādēm ir pietiekošs pamats uzskatīt, ka kuģošanas līdzeklis ir pārkāpis šīs valsts

likumus un noteikumus un šādai vajāšanai jā sākas tad, kad ārvalstu kuģis vai viena no tā laivām atrodas valsts, kura veic vajāšanu, iekšējos ūdeņos, arhipelāga ūdeņos, teritoriālajā jūrā vai pieguļošajā zonā, un var turpināties aiz teritoriālās jūras vai pieguļošās zonas tad, ja vajāšana nav tikusi pārtraukta.”

Šis skaidrojums neliecina, ka ANO Jūras tiesību konvencijas 111.pants būtu piemērojams visos iekšējos ūdeņos, drīzāk pretēji. Satiksmes ministrijas ieskatā projekta 5. punktā ietvertā norma un šis skaidrojums tomēr ir nepietiekams, jo nebūs praktiski iespējams visos gadījumos iekšējos ūdeņos (piemēram, robežakvatorijā Daugavā) piemērot Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas 111. pantu (proti, pantu, kas atrodas nodaļā “Atklātā jūra” un regulē ārvalstu kuģu vajāšanu specifiskā situācijā, kad potenciāli varētu būt nepieciešams vajāšanu turpināt ārpus teritoriālās jūras). Attiecīgi personām, kas lasīs projekta 5. punktu, ielasīt tajā leikšlietu ministrijas iedomāto interpretāciju būs ļoti grūti.

Nemot vērā minēto, atkārtoti lūdzam projekta 5. punktu izteikt Satiksmes ministrijas iepriekš piedāvātajā redakcijā: “5. Vajāšanu veic, sekojot kuģošanas līdzeklim un ar regulāru intervālu turpinot veikt šo noteikumu 3. punktā minētās darbības. Ārvalsts kuģošanas līdzekļa vajāšanas gadījumā papildus ievēro Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas 111. pantā noteikto.”, vai attiecīgi papildināt projekta anotāciju.

3. Satiksmes ministrija vairākkārt ir aicinājusi precizēt projekta 12. punktā ietverto neskaidro tekstu “valodā, kuru viņam pamatoti būtu jā saprot”. Iekšlietu ministrija ir norādījusi, ka šis teksts ir paņemts no Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 9. marta Regulas (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss). Vēršam uzmanību uz to, ka minētajā regulā nav teksta “valoda, kuru viņam pamatoti būtu jā saprot”, tajā ir teksts ar daudz skaidrāku jēgu – a language which they may reasonably be presumed to understand (atbilstoši iztulkojot, “valoda, attiecībā uz kuru var saprātīgi pieņemt, ka viņš to saprot”).

Attiecībā uz lēmuma par kuģošanas līdzekļa aizturēšanu izskaidrošanu noteiktā valodā vēršam uzmanību arī uz to, ka, ja lēmums tiks pieņemts Administratīvās atbildības likumā vai Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kā tas minēts projekta anotācijā, tad arī šī lēmuma izskaidrošanai vajadzētu notikt minētajos likumos jau noteiktajā kārtībā (Administratīvās atbildības likuma 35. pants, Kriminālprocesa likuma 11. pants). Nemot vērā minēto, lūdzam atbilstoši precizēt projekta 12. punktu.

4. Satiksmes ministrija vairākkārt ir aicinājusi redakcionāli sakārtot projekta pielikumā ietverto Kuģošanas līdzekļa pārbaudes protokola veidlapu, tomēr tas joprojām ir kļūdainis. Piemēram:

- Protokola teksts latviešu valodā neveido loģisku teikumu (“Es, [...] amatpersona Pārbaudes kuģošanas līdzekļa kapteiņa klātbūtnē veikta kuģošanas līdzekļa pārbaude [...]”)

- teksts latviešu valodā dažviet nesakrīt ar tekstu angļu valodā (t.sk. angļu valodā teksts jaunā rindkopā sākas ar mazo sākuma burtu, kā rezultātā nav loģiski nodalāma norādāmā informācija);
 - tiek lietots termins “kuģošanas līdzekļa nosaukums”, no kā nav skaidrs, vai ar to domāts kuģošanas līdzekļa tips vai (ticamāk) kuģošanas līdzekļa vārds;
 - pārbaudāmā kuģošanas līdzekļa “nosaukums” un valstiskā piederība/karogs protokolā tiks norādīts divās vietās; nav skaidrs, vai “valsts piederība”/“nationality” attiecas uz kuģošanas līdzekļa īpašnieku vai kuģošanas līdzekli;
- Atkārtoti lūdzam pilnā apjomā pārskatīt un sakārtot projekta pielikumā ietverto Kuģošanas līdzekļa pārbaudes protokola veidlapu.

5. Projekta 9. punkts ir papildināts ar regulējumu par kuģošanas līdzekļa pārņemšanu, paredzot, ka pārņemšanas fakts fiksējams Kuģošanas līdzekļa pārbaudes protokolā. Projekta pielikumā ietvertā Kuģošanas līdzekļa pārbaudes protokola veidlapa nav atbilstoši papildināta. Lūdzam atbilstoši papildināt projekta pielikumā ietverto Kuģošanas līdzekļa pārbaudes protokola veidlapu.

6. Izziņā daļa no Satiksmes ministrijas izteiktajiem iebildumiem nav ietverta vispār un daļa ir ietverta nepilnīgi vai neprecīzi. Tas būtiski apgrūtina precizēto projektu izskatīšanu un nedod pilnu pārskatu par notikušajām diskusijām. Lūdzam atbilstoši papildināt un precizēt izziņu.

Cieņā,

Ineta Vula
Satiksmes ministrijas
Juridiskā departamenta direktores vietniece-
Tiesību aktu nodaļas vadītāja
Tālrunis: +371 67028011
E-pasts: ineta.vula@sam.gov.lv
www.sam.gov.lv

www.facebook.com/satiksmesministrija
www.twitter.com/Sat_Min

From: Iekšlietu ministrijas Kanceleja <pasts@iem.gov.lv>
Sent: Friday, May 20, 2022 1:11 PM
To: pasts@mod.gov.lv; Pasts <Pasts@fm.gov.lv>; pasts@TM.GOV.LV; Satiksmes ministrija <satiksmes.ministrija@sam.gov.lv>; Māriete Augstmane <Marite.Augstmane@sam.gov.lv>
Cc: vika.vitolina-pugace@rs.gov.lv
Subject: Fwd: Par precizētā Ministru kabineta noteikumu projekta "Kuģošanas līdzekļa vajāšanas, apturēšanas, pārbaudes un aizturēšanas kārtība un nosacījumi" (VSS-645) saskaņošanu.

Aizsardzības ministrijai
Finanšu ministrijai
Tieslietu ministrijai
Satiksmes ministrijai

Iekšlietu ministrija atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 7. aprīļa noteikumu Nr. 300 "Ministru kabineta kārtības rullis" 101. punktā noteiktajam nosūta elektroniskai saskaņošanai precizēto Ministru kabineta noteikumu projektu „Kuģošanas līdzekļa vajāšanas, apturēšanas, pārbaudes un aizturēšanas kārtība un nosacījumi” (VSS-645). Projekts precizēts atbilstoši 14.04.2022. sanāksmē izskatītajiem un pēctecīgi 26.04.2022. saņemtajiem Satiksmes ministrijas iebildumiem un piedāvātajai redakcijai.

Lūdzam viedokli sniegt **līdz 30.05.2022.**

Pielikumā:

1. Ministru kabineta noteikumu projekts „Kuģošanas līdzekļa vajāšanas, apturēšanas, pārbaudes un aizturēšanas kārtība un nosacījumi” uz 3 lappusēm (datne: IEMnot_160522.docx);
2. Ministru kabineta noteikumu projekta „Kuģošanas līdzekļa vajāšanas, apturēšanas, pārbaudes un aizturēšanas kārtība un nosacījumi” pielikums uz 1 lappuses (datne: IEMnotp_160522.docx);
3. Ministru kabineta noteikumu projekta „Kuģošanas līdzekļa vajāšanas, apturēšanas, pārbaudes un aizturēšanas kārtība un nosacījumi” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija) uz 6 lappusēm (datne: IEManot_160522.docx);
4. Izziņa par atzinumos sniegtajiem iebildumiem uz 15 lappusēm (datne: IEMizz_160522.docx).

Cieņā

Vika Vītoļiņa-Pugace

Valsts robežsardzes Galvenās pārvaldes

Juridiskās nodaļas galvenā inspektore

Tālr.: 67075737